

แนวทางการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม

ชัยรัตน์ พิมมี¹ และชวน ภารังกุล²

Retrieved 02-06-2025;

Revised 13-07-2025;

Accepted 30-08-2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นของทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน และ 2) ศึกษาแนวทางการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 3 แห่ง กำหนดผู้ให้ข้อมูล สถานศึกษาละ 22 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้น 66 คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ในการสัมภาษณ์ จำนวน 6 คน และผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ จำนวน 6 คน ซึ่งได้มา โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .928 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ฐานนิยม ใช้เทคนิคการหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการริเริ่มและนำพาตนเอง ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านผลิตผลและความสำนึกรับผิดชอบ ด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ และด้านทักษะทางสังคมและความต่างในวัฒนธรรม ตามลำดับ 2) แนวทางการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สามารถสรุปได้ดังนี้ (1) ด้านการริเริ่มและนำพาตนเอง ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้นำที่มีเป้าหมายที่ชัดเจน (2) ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ในทุกเวลา (3) ด้านผลิตผลและความสำนึกรับผิดชอบ ผู้บริหารควรมีการกำหนดเป้าหมายสามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายได้สำเร็จลุล่วง (4) ด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเป็นผู้นำและตามที่ดี (5) ด้านทักษะทางสังคมและความต่างในวัฒนธรรม ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ร่วมกับสังคมอย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, ทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21, การจัดการศึกษาอาชีว

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

สังกัด¹ นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ที่อยู่: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

อีเมล: chairat.phimmi@gmail.com

สังกัด² อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ADMINISTRATIVE GUIDELINES FOR PROMOTING 21ST CENTURY LIFE AND CAREER SKILLS AMONG STUDENTS UNDER THE SAMUT SONGKHRAM PROVINCIAL VOCATIONAL EDUCATION OFFICE

Chairat Phimmi¹ and Chuan Parangkul²

Abstract

The purposes of this study were to: 1) investigate the essential needs for promoting 21st-century life and career skills among students under the supervision of the Samut Songkhram Provincial Vocational Education Office, and 2) examine the Administrative Guidelines for Promoting 21st-Century Life and Career Skills among Students under the Samut Songkhram Provincial Vocational Education Office. The study population consisted of three vocational colleges under this office. The sample included one director, one deputy director, and 20 teachers from each college, totaling 66 participants. Additionally, six experts were purposively selected to participate in semi-structured interviews and to evaluate the appropriateness and feasibility of the proposed administrative strategies. The research instruments included a five-point Likert-scale questionnaire with a reliability coefficient of 0.928, semi-structured interview forms, and an evaluation form for appropriateness and feasibility. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, mode, the Priority Needs Index (PNI), and content analysis. The findings revealed the following: 1) The most critical 21st-century skills in need of promotion, ranked by priority, were: initiative and self-direction, flexibility and adaptability, productivity and accountability, leadership and responsibility, and social and cross-cultural skills, respectively. 2) The recommended administrative guidelines for promoting these skills were as follows: (1) For initiative and self-direction, administrators should encourage learners to become self-motivated individuals with clear personal goals. (2) For flexibility and adaptability, they should support learners in developing the ability to adjust to changes in all aspects of life and learning. (3) For productivity and accountability, they should help learners set goals and empower them to achieve those goals effectively. (4) For leadership and responsibility, they should foster both leadership qualities and the ability to follow appropriately. (5) For social and cross-cultural skills, they should encourage learners to engage appropriately and collaboratively with society and diverse cultures.

Keywords: Educational Administration, Life Skills and Careers in the 21st Century, Vocational Education Management

Type of Article: Research Article

Affiliation¹ Student Educational

Address: Muban Chombueng Rajabhat University

E-mail: chairat.phimmi@gmail.com

Affiliation² Advisor Educational

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพสังคม อันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยีการสื่อสาร หลายประเทศมีนโยบายเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รัฐบาลจึงเร่งพัฒนาโครงสร้าง เศรษฐกิจภายในประเทศให้มีความเข้มแข็ง เติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน พร้อมกับการกำหนดนโยบายการศึกษา ที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ การสร้างโอกาสทางการศึกษา การเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยวิธีการที่ หลากหลาย การกระจายอำนาจสู่พื้นที่ให้เสร็จสมบูรณ์เริ่มจากพื้นที่ ที่มีความพร้อมสนับสนุนการสร้างรายได้ ระหว่างเรียน และสนับสนุนให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถทำงานได้ทันทีโดยความร่วมมือระหว่างแหล่งงานกับสถานศึกษา ตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) จากสถานการณ์ดังกล่าว ปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญกับการ เปลี่ยนแปลงได้ คือ คุณภาพของคน การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งหากเป็น คนมีคุณภาพแล้ว ย่อมส่งผลให้สังคมและประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มี คุณภาพจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง จึงเกิดกระแสการปฏิรูปโดยมุ่งเน้นการกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่นและหน่วย ปฏิบัติการมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปฏิรูปการศึกษามีลักษณะการกระจายอำนาจให้โรงเรียนและท้องถิ่น มี อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบสูงขึ้น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน (พินิจ เชื้อแพ่ง, 2559) ดังนั้น การ จัดการศึกษาควรมีเป้าหมายคือการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอย่างสมดุล มีทักษะจำเป็นและสามารถอยู่ ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เป็นผู้นำในการการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ให้มุ่งหวังในการจดจำเนื้อหาวิชาเพียงอย่าง เดียว การเรียนรู้ควรเกิดขึ้นจากความต้องการของผู้เรียนแท้จริง และเป็นการลงมือปฏิบัติจริง เน้นการพัฒนาทักษะ และคุณลักษณะที่ทำให้บุคคลเป็นผู้นำ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงและท้าทาย ในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ (สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล, 2561)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะดังกล่าว และ ได้กำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายและแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในนโยบายการ ปฏิบัติงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงานและสังคมในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2560) สำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม ในฐานะหน่วยงานหลักในการพัฒนาการอาชีวศึกษาในจังหวัด มีบทบาทสำคัญในการเตรียม ความพร้อมผู้เรียนให้มีทักษะเหล่านี้ เพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดแรงงานและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ยังคงมีความท้าทายในบริหารงานวิชาการสู่การบริหารสถานศึกษาในระดับ จังหวัด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเป็นอย่างยิ่ง ส่วนงานด้านอื่น ๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่เป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมี ประสิทธิภาพผู้บริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร การที่จะ ตรวจสอบว่าสถานศึกษาใดผู้บริหารให้ความสำคัญต่องานวิชาการสามารถดูได้จากสถานศึกษามีขอบเขตของงาน วิชาการอย่างชัดเจน ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนางานครุมีความตระหนักและร่วมมือกัน พัฒนางานวิชาการอย่างจริงจัง สามารถนำปรัชญาของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติตามโครงการต่าง ๆ ได้อย่างดียิ่ง และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องเข้าใจขอบข่ายงานวิชาการ รู้จักปัญหาที่เกิดขึ้นและหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ เหล่านั้นให้หมดไป (มูนา จารง, 2560)

จากที่กล่าวมานั้นการบริหารมีความจำเป็นและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะในการที่จะพัฒนาบุคคล หรือการพัฒนาประเทศนั้น ต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี พัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งในด้าน ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรม การบริหารเลยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้อง ได้รับการปรับเปลี่ยนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงในแต่ละยุคสมัย ความรู้ที่ ทันสมัยที่เหมาะสมกับสถานการณ์และช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้การพัฒนาการบริหารอย่างต่อเนื่องเปรียบเสมือน ขุมพลังสำหรับการอยู่รอดและการพัฒนาทั้งสำหรับบุคคล สังคมและประเทศชาติ (สมคิด มาวงศ์, 2561) ซึ่ง ทักษะชีวิตและอาชีพมีความสำคัญสำหรับนักเรียน เนื่องจากเป็นทักษะที่จะต้องนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต และเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับในอนาคต ทักษะชีวิตและอาชีพนั้น คือความสามารถแสวงหาความรู้ การนำพาตนเอง เรียนรู้ เพื่อจะได้มีความมั่นใจในตัวเอง ดำรงชีวิตด้วยความรับผิดชอบ เป็นพลเมืองที่ดี เคารพกติกา มีระเบียบ วินัย คำนึงถึงสังคม มีคุณธรรมมีความยืดหยุ่นและปรับตัวได้ดี (สุวิธิดา รุ่งเกียรติกุล, 2561) กล่าวได้ว่า ทักษะ ชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ได้มีการแบ่งทักษะออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว 2) เป็น ผู้มีความคิดริเริ่มและผู้นำ 3) ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม 4) การเพิ่มผลผลิตและการสำนึก รับผิดชอบต่อ 5) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Partnership for 21st Century Learning, 2019) ซึ่งทักษะเหล่านี้ จะเกิดขึ้นได้ก็ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเนื้อหาสาระตามหลักสูตร ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะที่จำเป็น โดยการบริหารงานวิชาการให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงเป็นภาระสำคัญในการบริหารเพื่อให้ งานวิชาการมีประสิทธิภาพ และมีรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่สมบูรณ์

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและอาชีพที่ผ่านมา พบว่า ทักษะ ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการตระหนักรู้และการเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดตามลำดับ (สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา, 2565) ศึกษาแผนยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาเพื่อรองรับศตวรรษที่ 21 ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว พบว่า ผู้เรียนบางส่วนไม่พร้อมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง ไม่สามารถ เปลี่ยนแนวคิดหรือแนวทางเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับการใช้เทคโนโลยีหรือ ระบบดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และ (วัลยา จิตรกร, 2563) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ พัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนอาชีวศึกษา ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว พบว่า ผู้เรียนหลาย คนไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมการทำงานจริง ซึ่งมีความแตกต่างจากบริบทการเรียนในสถานศึกษา เช่น ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ หรือการสื่อสารข้ามแผนก บางคนยึดติดกับรูปแบบการเรียนรู้ที่เคยชิน ทำให้ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ หรือเครื่องมือดิจิทัล ในสถานที่ทำงาน

จากความสำคัญและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงได้ให้ความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารที่ ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคนในเขตพื้นที่บริการของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม ให้รู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง มีความรอบรู้ในการ ดำเนินชีวิต มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสมบูรณ์ทางด้านร่างกาย สติปัญญาและจิตใจ เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะชีวิตและทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 รู้เท่าทันสื่อ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่สามารถเผชิญ ปัญหาที่ เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ในปัจจุบัน และสามารถปรับตัวได้เหมาะสมกับสภาพของสังคมในปัจจุบันอย่างมี ความสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

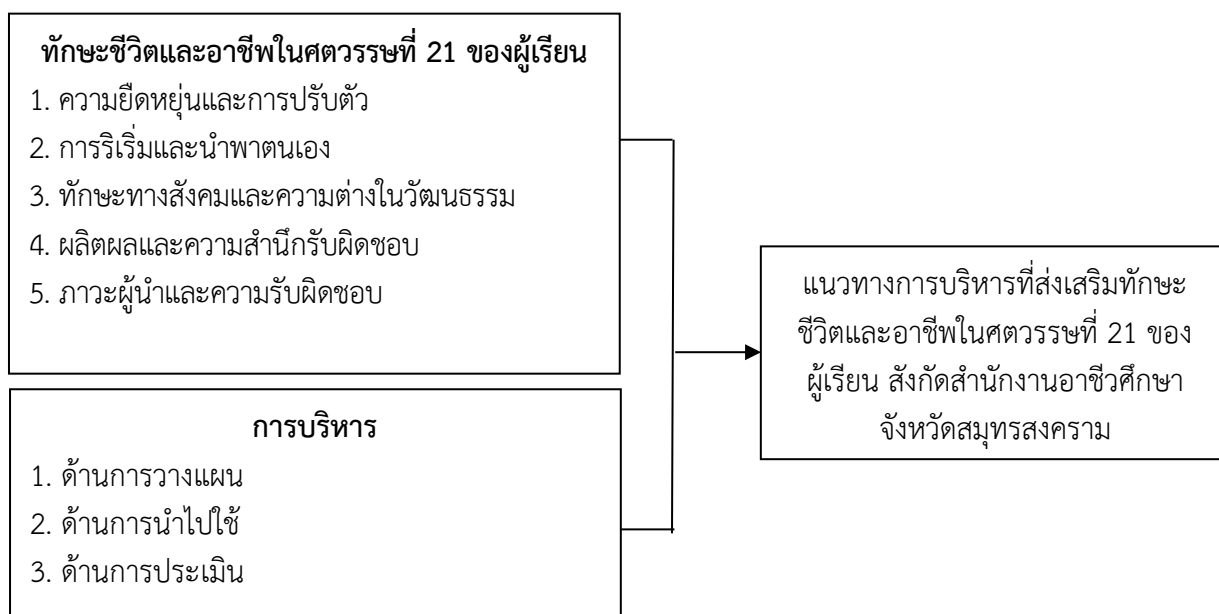
1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับ ทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ตามแนวคิดของ เครือข่ายความร่วมมือเพื่อการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Learning, 2019) ประกอบด้วย 1) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว 2) การริเริ่มและนำพาตนเอง 3) ทักษะทางสังคมและความต่างในวัฒนธรรม ผลผลิตและความสำนึกรับผิดชอบ และ 5) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ

การบริหาร ผู้วิจัยใช้ แนวคิดของ นิวบี สเตพิช เลห์แมน และ รัสเซล (Newby, Stepich, Lehman & Russell, 2011) ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการนำไปใช้ และ 3) ด้านการประเมิน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ขั้นที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นของทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2567 จำนวน 3 แห่ง ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูล สถานศึกษาละ 22 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้น 66 คน

ตารางที่ 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร	ผู้ให้ข้อมูล			
	ผู้อำนวยการ สถานศึกษา	รองผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ	ครู ผู้สอน	รวม
วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม	1	1	20	22
วิทยาลัยการอาชีพอัมพวา	1	1	20	22
วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรสงคราม	1	1	20	22
รวม	3	3	60	66

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะชีวิตและอาชีพ ในศตวรรษที่ 21 มี 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ เป็นแบบสำรวจรายการ (check-list) จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ/อายุ/ระดับการศึกษาสูงสุด/ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ตามแนวคิดของ เครือข่ายความร่วมมือเพื่อการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 จำนวน 5 องค์ประกอบ โดยมีตัวแปรย่อยรวม 5 ตัวแปร และมีข้อคำถามทั้งสิ้นจำนวน 25 ข้อ ดังนี้

1. ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว 5 ข้อ
2. ด้านการริเริ่มและนำพาตนเอง 5 ข้อ
3. ด้านทักษะทางสังคมและความต่างในวัฒนธรรม 5 ข้อ
4. ด้านผลิตผลและความสำนึกรับผิดชอบ 5 ข้อ
5. ด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ 5 ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถามในตอนที่ 2 เป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับตาม แนวคิดของ ลิเคิร์ท (Likert's rating scale) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนน ช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน อยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน อยู่ในระดับ มาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน อยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน อยู่ในระดับ น้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน น้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

1.3 การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ศึกษาวรรณกรรม หลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำราเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามากำหนดเป็นโครงสร้างเครื่องมือโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาในการค้นคว้าอิสระ
3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบเพื่อให้ข้อเสนอแนะมาปรับปรุง
4. นำแบบสอบถามมาเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อความสมบูรณ์และความถูกต้องของเนื้อหาโดยใช้เทคนิค IOC (index of item objective congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งโดยการคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า 0.67 – 1.00
5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับ สถานศึกษา จำนวน 2 แห่ง จำนวนแห่งละ 22 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 10 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น จำนวน 44 คน
6. นำแบบสอบถามที่รับคืน มาคำนวณเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach, 1978) โดยให้มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .928 (Gregory, 2015)

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีคณะครุศาสตร์ เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยัง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างช่วยอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้
2. ผู้วิจัยจัดทำเครื่องมือวิจัย เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม และแนบหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ ส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยทำแบบสอบถามเป็น Google form แนบไปด้วยเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ตอบแบบสอบถาม และกำหนดเวลาในการส่งกลับหากล่าช้าผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเอง

1.5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ มีหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ได้แก่ กับ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจัดกระทำข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล
- 1.2 จัดระบบข้อมูล ตรวจสอบและรวบรวมคะแนนแบบสอบถามที่สมบูรณ์
- 1.3 นำข้อมูลที่ได้ไปคำนวณหาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง และสถานศึกษา ใช้ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

2.2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 2 ได้นำค่าเฉลี่ยของน้ำหนักที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์

สำหรับแบบสอบถามในตอนที่ 2 เป็นการนำค่าเฉลี่ยของน้ำหนักที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2564)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ระดับของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ระดับของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ระดับของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ระดับของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ระดับของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 วิเคราะห์เพื่อหาดัชนีลำดับความสำคัญของทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน โดยใช้สูตร PNI Modified ตามแนวคิดของ (สุวิมล ว่องวานิช, 2562)

ขั้นที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม

2.1 กลุ่มเป้าหมาย (ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์)

ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ตามความเชี่ยวชาญ 3 กลุ่ม คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 6 คน

2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รางวัลผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 3 คน

2.1.2 รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงครามจำนวน 3 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) ที่พัฒนาขึ้นตามการวิเคราะห์คำดัชนีความต้องการจำเป็นมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ แนวทางการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม แล้วนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

2.3 การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย โดยการสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. กำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ ให้สอดคล้องและครอบคลุมแนวทางการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านการริเริ่มและนำพาตนเอง ด้านทักษะทางสังคมและความต่างในวัฒนธรรม ด้านผลิตผลและความสำนึกรับผิดชอบ และ ด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ

2. ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ตามกรอบที่กำหนด และนำร่างแบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. จัดทำฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วถูกต้องครบถ้วนไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีคณะครุศาสตร์ เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์การวิจัยครั้งนี้

2. ผู้วิจัยประสานไปยังผู้ทรงคุณวุฒิ และขออนัดหมายวัน เวลาเพื่อเข้าไปสัมภาษณ์

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล/สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลแนวทางการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม ที่ได้มาวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการเชิงเนื้อหา (content analysis)

ขั้นที่ 3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม

3.1 กลุ่มเป้าหมาย (ผู้ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้)

ผู้วิจัยทำการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ตามความเชี่ยวชาญ ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน ดังนี้

3.1.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม จำนวน 3 คน

3.1.2 ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 2 คน

3.1.3 ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 1 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม เป็นแบบตรวจสอบรายการ ที่มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 อันดับ โดยใช้รูปแบบการให้ตอบข้อมูล

แบบตอบสนองคู่ (dual-response format) ความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ โดยมีเกณฑ์ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก
3 หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับน้อย
1 หมายถึง	มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับน้อยที่สุด

3.3 การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย สร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของแนวทางการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ร่างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ แนวทางการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม ให้สอดคล้องและครอบคลุมแนวทางการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านการริเริ่มและนำพาตนเอง ด้านทักษะทางสังคมและความต่างในวัฒนธรรม ด้านผลิตผลและความสำนึกรับผิดชอบ และ ด้านภาวะผู้นำและยอมรับผิดชอบ

3.3.2 ดำเนินการสร้างแบบประเมิน และนำร่างแบบประเมินแนวทางการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.3.3 จัดทำฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วถูกต้องครบถ้วนไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีคณะครุศาสตร์ เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิ 6 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม

3.4.2 ผู้วิจัยส่งเครื่องมือวิจัย ซึ่งเป็นแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม และนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ ส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ตอบแบบสอบถามและกำหนดเวลาในการส่งกลับ หากล่าช้าผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเอง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล/สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้จากผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม โดยสถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ฐานนิยม

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ ด้านการริเริ่มและนำพาตนเอง ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านผลิตผลและความสำนึกรับผิดชอบ ด้านภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบต่อ และด้านทักษะทางสังคมและความต่างในวัฒนธรรม ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวม

ทักษะชีวิตและอาชีพ ในศตวรรษที่ 21 ของ ผู้เรียนสังกัดสำนักงาน อาชีวศึกษาจังหวัด สมุทรสงคราม	สภาพปัจจุบัน		ระดับ	สภาพที่พึงประสงค์		ระดับ	ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		PNI _{Modified}	ลำดับ
1. ความยืดหยุ่นและการปรับตัว	4.19	0.70	มาก	4.62	0.52	มากที่สุด	0.100	2
2. การริเริ่มและนำพาตนเอง	4.22	0.64	มาก	4.65	0.53	มากที่สุด	0.103	1
3. ทักษะทางสังคมและความต่างในวัฒนธรรม	4.35	0.78	มาก	4.73	0.45	มากที่สุด	0.087	5
4. ผลิตผลและความสำนึกรับผิดชอบ	4.29	0.57	มาก	4.70	0.42	มากที่สุด	0.095	3
5. ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบต่อ	4.27	0.53	มาก	4.65	0.51	มากที่สุด	0.089	4
รวม	4.27	0.56	มาก	4.67	0.44	มากที่สุด	-	-

จากตารางที่ 2 สภาพปัจจุบันของทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$, S.D.=0.56) และเมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า สภาพปัจจุบันของทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ทักษะทางสังคมและความต่างในวัฒนธรรม ($\bar{X}=4.35$, S.D.=0.78) ผลิตผลและความสำนึกรับผิดชอบ ($\bar{X}=4.29$, S.D.=0.57) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบต่อ ($\bar{X}=4.27$, S.D.=0.53) การริเริ่มและนำพาตนเอง ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.64) และความยืดหยุ่นและการปรับตัว ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.70)

สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.67$, S.D.=0.44) และเมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ทักษะทางสังคมและความต่างในวัฒนธรรม ($\bar{X}=4.73$, S.D.=0.45) ผลิตผลและความสำนึกรับผิดชอบ ($\bar{X}=4.70$, S.D.=0.42)

ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.51) การริเริ่มและนำพาตนเอง ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.53) และความยืดหยุ่นและการปรับตัว ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.52)

จากผลวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) ของทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวม พบว่า การริเริ่มและนำพาตนเอง (PNI=0.103) มีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมาคือ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (PNI=0.100) ผลผลิตและความสำนึกรับผิดชอบ (PNI=0.095) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (PNI=0.089) และทักษะทางสังคมและความต่างในวัฒนธรรม (PNI=0.087) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการริเริ่มและนำพาตนเอง ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ผู้เรียน เป็นผู้นำที่มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีการวางแผนในการทำงาน ติดตามงาน ตามลำดับความสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาตนเองทั้งทักษะและความรู้ สามารถนำประสบการณ์ในอดีตมาเพื่อพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าในอนาคต

2.2 ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ในทุกสถานการณ์ ตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ มีความยืดหยุ่น ยุติธรรม ยอมรับ คำติชม มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะคิดค้นนวัตกรรม

2.3 ด้านผลผลิตและความสำนึกรับผิดชอบ ผู้บริหารควรมีการกำหนดเป้าหมาย สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายได้สำเร็จจุลวง วางแผนบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดสร้างผลงานที่คุณภาพ ทำงานได้อย่างหลากหลาย นำเสนอผลงานอย่างมีอาชีพ และยอมรับในผลที่เกิดขึ้น

2.4 ด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเป็นผู้นำและตามที่ดี มีความเป็นผู้นำที่มีทักษะในการแก้ไขปัญหาแนะนำแนวทางนำพาองค์กรสู่เป้าหมายมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ยอมรับในความสามารถของทีม เป็นตัวกลางหรือประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ถือประโยชน์ส่วนตนมีคุณธรรม ความรับผิดชอบและเสียสละ

2.5 ด้านทักษะทางสังคมและความต่างในวัฒนธรรม ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ร่วมกับสังคมอย่างเหมาะสม รู้จังหวะเวลา การพูด การฟัง มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี เคารพความแตกต่างของวัฒนธรรม มีจิตสำนึกและเห็นคุณค่าในความแตกต่าง นำไปสู่วัฒนธรรมการทำงานหรือความคิดใหม่

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยข้างต้น สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ความต้องการจำเป็นของการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า

1.1 ด้านการริเริ่มและนำพาตนเอง มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนในการริเริ่มหรือการพัฒนาตนเองมากนัก หรืออาจมีความพึงพอใจกับสถานการณ์ปัจจุบันหรือการตั้งตัวอยู่ในตำแหน่งที่ไม่ต้องการความเปลี่ยนแปลงมากนัก การริเริ่มหรือการพัฒนาตนเองมักจะเกี่ยวข้อง กับความต้องการที่จะเติบโตหรือมีการเปลี่ยนแปลงในชีวิต ซึ่งบางครั้งอาจไม่จำเป็นในช่วงเวลาหนึ่งหรือตามสถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดทำดัชนีความต้องการจำเป็นของสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน พบว่า ด้านการริเริ่มและนำพาตนเอง เป็นหนึ่งในสมรรถนะสำคัญที่ได้รับการเน้นย้ำว่าเป็นทักษะจำเป็นสูง โดยเฉพาะในการศึกษาและการทำงานยุคใหม่ที่ต้องการบุคคลสามารถวางแผนเป้าหมายตนเอง เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และขับเคลื่อนการกระทำโดยไม่ต้องพึ่งพาคำสั่งเสมอไป ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพร สมบูรณ์สุข (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการ

จำเป็นในการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ด้านการริเริ่มและนำพาตนเอง มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด เนื่องจากนักศึกษายังขาดการฝึกฝนในการกำหนดเป้าหมายพัฒนาตนเอง และควบคุมตนเองในการเรียนรู้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563) ศึกษาเรื่อง รายงานการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของผู้เรียนไทย ผลการวิจัยพบว่า ด้านการริเริ่มและนำพาตนเอง มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงกว่าด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะในบริบทของการศึกษาและการพัฒนาทักษะแรงงานในยุคดิจิทัล เพราะเป็นทักษะที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต การปรับตัว และการแก้ปัญหาอย่างอิสระ

1.2 ด้านทักษะทางสังคมและความต่างในวัฒนธรรม มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ที่เป็นเช่นนี้ เพราะผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ตระหนักและให้ความสำคัญในด้านเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และความคิดเห็น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เข้าใจและเคารพความแตกต่าง สร้างความสัมพันธ์ที่ดี และลดความขัดแย้ง องค์กรสามารถขยายตลาดและเข้าถึงกลุ่มที่หลากหลายมากขึ้น มีโครงการและกิจกรรมที่ประสบความสำเร็จในการส่งเสริมทักษะทางสังคมและความต่างในวัฒนธรรม เช่น โครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม โครงการฝึกอบรมผู้นำรุ่นใหม่ และโครงการส่งเสริมความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพร หารพรม (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า ด้านทักษะทางสังคมและความต่างในวัฒนธรรม ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำกว่าทักษะอื่นๆ แสดงว่าผู้เรียนมองว่าตนเองมีความสามารถด้านนี้อยู่ในระดับสูงและมีความจำเป็นต้องพัฒนาเพิ่มขึ้นน้อยกว่าทักษะอื่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สจ๊วต และ โทมัส (Stewart, & Thomas, 2020) ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะทางสังคมสำหรับศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า การทำงานร่วมกับผู้คนจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกันมีความสำคัญมากขึ้น ทักษะการเข้าใจและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม ให้สามารถทำงานร่วมกับทีมงานจากหลากหลายพื้นเพได้อย่างราบรื่น การให้ความเคารพในความแตกต่างด้านภาษา ความเชื่อ พฤติกรรม และการดำเนินชีวิต ทำให้สามารถหลีกเลี่ยงความเข้าใจผิดและสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน

2. แนวทางการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า

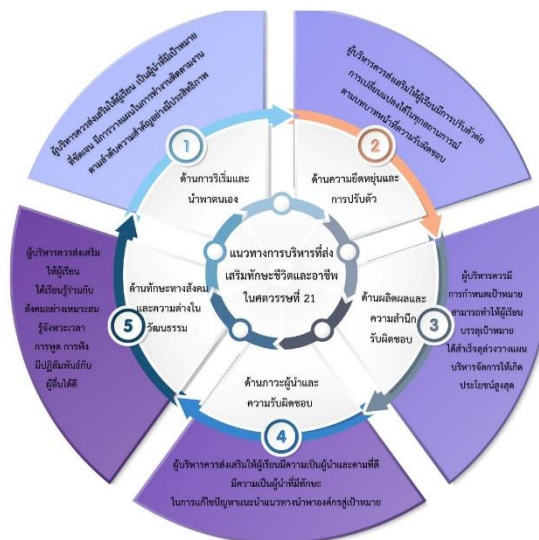
2.1 ด้านการริเริ่มและนำพาตนเอง มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ผู้บริหารจะต้องหาวิธีการส่งเสริมให้ผู้เรียน เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นที่ชัดเจน มีการวางแผนในการทำงาน ติดตามงาน ตามลำดับความสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาตนเองทั้งทักษะและความรู้ สามารถนำประสบการณ์ในอดีตมาเพื่อพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าในอนาคตซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด กอมนิ (2559) ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการแนะแนวอาชีพสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่า ควรจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพของทางโรงเรียน มีการเชิญหน่วยงานภายนอกเข้ามาให้ความรู้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้วางแผน และตั้งเป้าหมายในอนาคตว่าจะเลือกประกอบอาชีพใด ตามความถนัดของตนเอง และนอกจากนี้ทางโรงเรียนยังมีการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนค้นพบความถนัดของตนเอง ให้นักเรียนรู้จักตนเอง โดยกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นกิจกรรมสานสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิตดา นกแก้ว (2562) ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ครูต้องมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักพัฒนาตนเองทั้งด้านทักษะและความรู้อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ นักเรียนรู้จักวางแผนเป้าหมายในการทำงาน จัดกิจกรรมส่งเสริมความกล้าแสดงออก และด้านภาวะผู้นำ

2.2 ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว มีค่าความต้องการจำเป็นรองลงมา ผู้บริหารควรส่งเสริม ให้ผู้เรียนมีการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ในทุกสถานการณ์ ตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ มีความยืดหยุ่น

ยุติธรรม ยอมรับคำติชม มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติด้านบวกซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปนัดดา นกแก้ว (2562) ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า 1) นักเรียนควรมีการฝึกฝนทักษะชีวิตให้มากขึ้น 2) ควรส่งเสริมนักเรียนให้มีความสนใจ ให้รู้จักตนเองว่าชอบอะไร เพื่อจะได้พัฒนาเด็กให้มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินนั้น เพื่อการพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละคน 3) ควรปลูกฝังเรื่องสิทธิ เสรีภาพของแต่ละบุคคล เพื่อให้ นักเรียนเคารพผู้อื่นยอมรับความคิดที่แตกต่างของแต่ละบุคคลได้ และยังสอดคล้องกับ เจนเซน (Jansen, 2013) ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะชีวิตที่ทำให้ เกิดความยืดหยุ่น โปรไฟล์ของวัยรุ่นจากชุมชนผิวสีในเคมเบอร์ลีย์ (ปริญาเอก) โดยให้ความสำคัญกับความยืดหยุ่นในการทำงานของช่วงวัยรุ่นเกี่ยวกับการปรับตัวเพื่อการเปลี่ยนแปลงและการดำเนินชีวิตที่ได้กำหนดไว้ พบว่า ผู้เรียนมีความรู้และการใช้ทักษะชีวิตและอาชีพที่ต่างต่างกัน ตั้งข้อสังเกตว่าการประยุกต์ใช้ทักษะการสื่อสารและการบริหารเวลาเกี่ยวข้องโดยตรงกับความยืดหยุ่น และนำผลการวิจัยใช้ในการพัฒนาชุมชนและดำเนินการความช่วยเหลือกลุ่มวัยรุ่น ให้สามารถประกอบอาชีพเพื่อพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

งานวิจัยพบว่าทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม ยังมีความจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมหลายด้าน ซึ่งงานวิจัยนำไปสู่การสร้าง “แนวทางการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน” ที่ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงแนวทางการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน
สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย แนวทางการบริหารที่ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม มีประเด็นที่ควรเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษา ดังนี้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการริเริ่มและนำพาตนเอง มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ดังนั้น ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การบริหารเชิงรุกที่มุ่งเน้นการพัฒนาตนเองของผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับทักษะชีวิต และส่งเสริมการพัฒนาทักษะการริเริ่มและนำพาตนเองของผู้เรียน โดยการจัดสรรทรัพยากร สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และสนับสนุนการพัฒนาครู

1.2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว มีความต้องการจำเป็นรองลงมา ดังนั้น การบริหารเชิงรุกที่มุ่งเน้นการพัฒนาตนเองของผู้เรียนควรมีการออกแบบกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัวในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน และมีการสอดแทรกทักษะในหลักสูตรสอดแทรกทักษะที่เกี่ยวข้องในเนื้อหาการเรียนรู้ทุกวิชา และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะ เช่น การเข้าค่าย การแข่งขัน การทำกิจกรรมจิตอาสา เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะในสถานการณ์จริง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมฝึกทักษะการริเริ่มและนำพาตนเองของผู้เรียนในหลักสูตรการเรียนการสอน

2.2 สถานศึกษาควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัวในสถานการณ์ที่แตกต่างกันในสถานศึกษาอาชีวศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐพร สมบูรณ์สุข. (2563). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 24(3), 45-59.
- ปนัดดา นกแก้ว. (2562). ทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัด สมุทรปราการ. *วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 8(1), 263-278.
- พินิจ เชื้อแพ่ง. (2559). การศึกษาสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สมคิด ก่อมนิ. (2559). รูปแบบการแนะแนวอาชีพสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา. *วารสารวิชาการ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 17(2), 106-122.
- สมคิด มawangค์. (2561). การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็น ของครู สังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สมพร หารพรม. (2565). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 45(2), 117-130.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2560). *ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการ บริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2560*. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). *รายงานการวิจัยแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความ พร้อมศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล. (2561) *ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (The twenty-first century skills)*. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- Cronbach, L. J. (1978). *Essential of psychological testing*. New York: Herper & Row. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607–610.
- Gregory, R. J. (2015). *Psychological testing: History, principles, and applications* (7thed.). Boston: Pearson.
- Jansen, A. N. B. (2013). *Life skills that enable resilience: A profile of adolescents from a coloured community in kimberley*. Doctoral dissertation: University of the Free State.
- Partnership For 21st Century Learning. (2019). *Framework for 21st century learning*. Retrieved May 16, 2024, From content/uploads/2023/11/P21_Framework_Brief.pdf
- Partnership Great Schools. (2014). *21st Century Skills*. Retrieved June 21, 2024, from <http://www.cde.state.co.us/postsecondary/21stcenturyskillsdefinitonspractice> Sandresearch.
- Stewart, M., & Thomas, G. (2020). Social skills for the 21st century. *Journal of Education and Training Studies*, 8(5), 24-33.